

Propostes de TIC i

Educació per al Desenvolupament

Míriam Acebillo Baquè

Educació i Investigació per al Desenvolupament d'ESF.

Enginyeria Sense Fronteres (ESF, www.isf.es) integra l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació en la seva estratègia d'Educació per al Desenvolupament des de l'any 2002.

L'educació per al desenvolupament a ESF

L'Educació per al Desenvolupament es concep com un procés que facilita la comprensió de les relacions econòmiques, polítiques, culturals i socials generadores de **violència estructural** que impedeix la justícia social. Des d'aquesta perspectiva, ESF duu a terme una estratègia centrada en el treball a la universitat —especialment en escoles d'Enginyeria—, cobrint tant la formació reglada i la sensibilització i educació del professorat com l'educació en espais de voluntariat.

Enginyeria Sense Fronteres pretén afavorir la implicació personal i professional dels estudiants de grau i postgrau i de docents en la transformació de la realitat en un espai just i solidari. Ho fa fomentant el debat i la formació sobre Cooperació Internacional per al Desenvolupament, així com consolidant una àrea de coneixement —la Tecnologia per al Desenvolupament Humà (TpDH)— des de la qual es poden fer aportacions decisives a la lluita contra la pobresa i a favor del desenvolupament humà.

Per a dur a terme els seus objectius, ESF treballa en dues àrees distintes, encara que complementàries i retroalimentades entre sí:

- **Formació i sensibilització entorn de la Tecnologia per al Desenvolupament Humà:** educació formal universitària, no formal dirigida a voluntariat i sensibilització del col·lectiu professional i docent.
- **Generació i difusió de coneixement en TpDH:** amb l'objectiu d'oferir a la comunitat universitària i als actors de la cooperació i l'educació per al desenvolupament humà els coneixements i canals que facilitin l'intercanvi d'experiències i informació necessari per a la integració curricular de la Tecnologia per al Desenvolupament a les universitats. Aquesta línia també incideix en la posada en marxa d'accions encaminades a explicitar el coneixement tàcit o informal existent en organitzacions com ESF.

Implementació i ús de Tecnologies de la Informació i la Comunicació en l'Educació per al Desenvolupament

En ambdues àrees ESF fa una aposta clara per l'aplicació de les TIC com a ferramenta educativa i de difusió de coneixement per les enormes possibilitats que tanquen. L'educació virtual, o *e-learning*, amplia les possibilitats d'aprenentatge de les persones amb dificultats per a la formació presencial. Per a les associacions d'ESF amb recursos limitats, afavoreix la coordinació i el treball en xarxa, al mateix temps que possibilita formació de qualitat per al voluntariat. Es mostren a continuació algunes de les iniciatives d'ESF en les quals les TIC són eina bàsica:

Fons documental interactiu per a l'educació: Aula TpdH

En relació a la línia de treball vinculada a la gestió i generació de coneixement, s'està posant en marxa un espai interactiu anomenat **Aula TpdH** (www.aula.tpdh.org) que vol convertir-se en la porta d'entrada al fons electrònic de documentació sobre TpdH. En l'espai Aula serà possible publicar a Internet i classificar documents en diversos formats (text, vídeo, imatge), així com consultar-los de manera oberta via Internet. Nascuda com un fòrum per al professorat en el qual compartir idees i recursos didàctics en relació a la introducció de l'Educació per al Desenvolupament en carreres universitàries científico-tècniques, **Aula TpdH** allotjarà el conjunt d'arxius digitals produïts per persones vinculades a ESF i, en general, interessades per la TpdH. Per exemple, documents relacionats amb els resultats de les línies d'investigació en els projectes del Sud, projectes de fi de carrera amb una vessant de Tecnologia per al Desenvolupament Humà, tesis doctorals en TpdH, experiències a la universitat d'educació en valors, articles publicats en mitjans tècnics i no especialitzats, etc.

Educació virtual

- **Postgrau en Cooperació Internacional: Tecnologies per al Desenvolupament Humà**, formació realitzada juntament amb la UOC, la universitat virtual. El curs 2003-2004 es va realitzar la primera edició, en la que van participar 45 persones. Actualment està en marxa la segona edició.
- **Programa de Formació de voluntariat tecnològic**, orientat a l'atenció i formació de voluntaris i voluntàries d'ESF i altres associacions que basen la seva acció en l'aplicació de les tecnologies apropiades que possibiliten l'accés universal als serveis bàsics. Des d'aquest programa es proposen dos cursos de formació on-line, el primer centrat en conceptes bàsics de cooperació al desenvolupament i participació, i el segon en la gestió de projectes de cooperació on la tecnologia juga un paper rellevant.
- **Formació de Formadors "Eduquem en Tecnologia per al Desenvolupament"**, curs semipresencial dirigit al professorat universitari. El seu objectiu és aportar als formadors participants elements teòrics i pràctics per al disseny i implementació d'accions educatives coherents amb els principis de solidaritat i cooperació. Durant l'any 2005 es realitzarà la segona edició.